

Het functioneren van de brigadeherstelcompagnie

Door de invoering van steeds geavanceerdere wapensystemen, en door het optreden met teams, veranderen de eisen die aan een brigadeherstelcompagnie worden gesteld. De „oude” wijze van optreden en denken voldoet niet meer.

Hoe de „nieuwe” wijze van optreden zou moeten zijn is momenteel nog onderwerp van een levendige discussie. Dit artikel tracht, zonder de pretentie te hebben het onderwerp uitputtend te behandelen, een bijdrage aan die discussie te leveren. Enkele van de aspecten die het functioneren van een herstelcompagnie (hrstcie) bepalen, resp. uit de praktijk naar voren komen, zullen puntsgewijs worden besproken, waarbij tevens suggesties voor verbetering van geconstateerde tekortkomingen worden aangereikt.

Doelstelling

Het geheel van mensen en middelen van een brighrstcie dient maar één doel: het gevechtsgereed houden van het materieel van een pantser(infanterie)brigade.

Vanzelfsprekend is het tijdsbestek van die doelstelling bepalend voor de inzet van een hrstcie. In vredetijd is er ruimte in tijd voor het onderhoud op alle echelons. Naarmate echter de spanning oploopt zal die tijdsruimte steeds beperkter worden en bij *general alert* nihil zijn. Vanaf dat moment zullen alle activiteiten van de compagnie moeten zijn gericht op de beperking van de niet-inzetbaarheid. Alles dient daaraan ondergeschikt te zijn; het doel is dwingend.

Verdedigingsmogelijkheden

De huidige hrstcie is qua bewapening summier uitgerust: enkele Mags, verder Uzi's, pistolen en een vijftiental raketten. Het is weinig en slechts geschikt voor nabijgevechten tegen een niet te zwaar

bewapende of talrijke vijand. Luchtmobiele troepen kunnen niet ermee worden bestreden. Het enige effectieve verdedigingsmiddel lijkt dan ook de passieve verdediging te zijn: ervoor zorgen niet gezien te worden, in het diepste geheim werken, bij kans op ontdekking zo spoedig mogelijk verplaatsen, zo goed mogelijk camoufleren, sporendiscipline enz. Vaardigheden die een infanterist regelmatig beoefent, maar waarbij een logisticus zich in het algemeen minder betrokken voelt. Alom bestaat immers de neiging bij oefeningen als lokatie voor de hrstcie zoveel mogelijk een oord of een industrieterrein te kiezen. Het is duidelijk dat zulks in vredetijd beter is; onder oorlogsomstandigheden is het echter zonder meer aanvechtbaar, want maar al te dikwijls staan juist die gebieden bloot aan verkenning en bombardementen.

Gezien het bovenstaande dient de hrstcie dan ook bij oefeningen te kiezen voor lokaties die de meeste camouflagemogelijkheden bieden. Dat betekent dus: boslokatie of gebergten, en verspreid over enkele vierkante kilometers.

Werkwijze

Het personeel van een hrstcie moet leren in dergelijke lokaties te werken. Leren welhaast automatisch te werken op een onverharde ondergrond, bij slechte verlichting en met een minimum aan gereedschap. Alle activiteiten dienen daarbij te zijn gericht op het bereiken van een zo hoog mogelijke oorlogsinzetbaarheid. Dat vereist een geheel andere manier van werken dan in vredetijd, waarin de gebruiksgereedheidseisen mede worden bepaald door veiligheidsaspecten, schoonheidseisen en andere factoren.

Nu zijn er theorieën die ervan uitgaan dat, wanneer wij in een oorlogssituatie worden betrokken, de eerste oorlog al hebben verloren, namelijk die om het behoud van de vrede. Vredesherstellingen

zouden dus de hoogste prioriteit moeten krijgen. Maar om hieraan nu te koppelen dat alle procedures die nu, in vredetijd, gelden in het Legerkorps-achtergebied, ook in oorlogstijd moeten worden uitgevoerd is mijns inziens onjuist. Zodra het gevecht dreigt aan te vangen is de teamcommandant met zijn wapens het belangrijkste en moeten wij van zijn situatie in de voorste lijn uitgaan; hij moet kunnen vechten. Kan hij dat niet meer, door gebrek aan mensen of middelen, dan is dat een fait accompli en hebben wij de strijd definitief verloren.

Het bovenstaande vereist een inventieve werkwijze met veel improvisatie; maar inventief werken, ofwel kannibalisatie, sloop, vordering, kortom: *battle damage repair*, beheerst een hrstcie in onvoldoende mate. Al is er veel in handboeken vastgelegd, een handboek „improviseren” bestaat niet. De huidige organisatie van een hrstcie bezit daartoe ook nauwelijks de middelen; de in vroeger tijden in een hrstcie ingedeelde hulpwerkplaatsafdeling was daartoe wellicht nog het best in staat.

Het beoefenen van dit aspect van het optreden van een hrstcie is in vredetijd om begrijpelijke redenen niet goed mogelijk. De laatste jaren verschijnen in de vakbladen echter steeds meer artikelen over de ervaringen met *battle damage repair* en de consequenties daarvan voor de (vredes)organisatie en de opleiding van monteurs en gebruikers. Het wordt tijd dat deze ervaringen en inzichten worden verwerkt en toepassing vinden in de onderhoudsorganisatie van het Legerkorps.

Camouflage

In tegenstelling tot het vorige aspect kunnen camouflage en sporendiscipline in vredetijd tijdens oefeningen uitstekend worden beoefend. Velen stellen dat camouflage tegenwoordig is achterhaald door het gebruik van warmtebeeldapparatuur en andere nachtzichtmogelijkheden. In vredetijd zijn die mogelijkheden inderdaad vrij effectief, maar in oorlogstijd, in frontlokatie, met branden her en der, rondvliegend warm metaal en door de hoge snelheden van de interceptiemiddelen moet er toch zeer gericht worden gespot wil de vijand de hrstcie „onder haar camouflage vandaan halen”. Wanneer fotoverkenningen zijn gemaakt duurt het toch enige tijd voordat naar aanleiding van het resultaat daarvan een aanval volgt.

In die tijd behoort een hrstcie allang te zijn verplaatst.

Verlichting

Maar al te vaak wordt op de sleutelplaats geen lichtdiscipline gehandhaafd. De monteurs moet worden geleerd te werken onder dekzeilen en met zo weinig mogelijk licht. Vaak zijn dan draaiende aggregaten ook overbodig en dat betekent weer een geluids- en warmtebron minder.

Gereedschappen

Wie de gigantische hoeveelheden en soorten gereedschap van een hrstcie beziet moet zich langzamerhand gaan afvragen of dat nu wel efficiënt is. Het lijkt wel of iedere specialist een eigen set moet hebben voor elk probleem dat zich kan aandienen. Steeds opnieuw stromen nieuwe sets gereedschap in voor elke nieuwe specialiteit, tot grote vreugde van de perfectionist. Men kan zich afvragen of de aanschaf nu wel zo nodig was, gezien de vele kostbare gereedschappen die ongebruikt bij de verzamelplaats worden ingeleverd en jarenlang bij oefeningen nutteloos heen en weer zijn gesleept. Ook wordt er veel hulpgereedschap aangeschaft via de ZA-procedure, d.m.v. kazernefondsen of uit de winst van de compagniesbar. Of gewoon via de normale kanalen als het NSN bekend is; autorisatie blijkt geen hinderpaal te zijn. Maar al die materialen moeten wel uit de vredeslokatie worden meegenomen, hetgeen dan mensen, middelen en ruimte kost. In de huidige situatie bedraagt het tekort aan transportcapaciteit reeds meer dan vijftig ton!

Automatisch werken

Er was een tijd dat wij het persoonlijke wapen in het duister uit elkaar moesten halen en ook weer in elkaar kregen. In tijden van spanning zullen de monteurs dit ook met herstellingen moeten kunnen; bv. een Leo-2-unit in het donker verwisselen (lichtdiscipline!), of tijdens een hoge graad van ncb-gevaar een tussenbak plaatsen. Het productie leveren met een gasmasker op vereist training. Een bijkomend aspect ervan is dat men inzicht krijgt in de daarbij optredende tijdsverliezen zodat men die in de planningen kan verwerken.

Verplaatsingen

De OTAS van een hrstcie vermeldt een totaal van ca. 100 voertuigen, variërend van een trekker-oplegger van 23 ton, 10-tons vrachtwagens tot landrovers van een halve ton, maar ook een bergingstank en een takelwagen.

Wie de vredesverplaatsingen van een hrstcie beschouwt (5 pakketten van 20 voertuigen met een weglengte van meer dan 7 km), zal begrijpen dat dit in gevechtssomstandigheden niet mogelijk zal zijn. Dan blijven de tactische verplaatsingen over. Vier tot zes voertuigen die gereed zijn om te verplaatsen, onder leiding van een kaderlid en met een eenvoudige routebeschrijving, vormen een geheel dat de grootste kans heeft ook op de bestemming te arriveren. Indien de opvang in de nieuwe lokatie is geregeld door bv. pelotonsgidsen, is het bovenstaande goed uitvoerbaar en levert het de minste problemen op.

Verbindingen

Een hrstcie beschikt over een dubbelset 30 km aangezien de leiding op twee netten moet kunnen werken. Elk peloton beschikt intern over ca. 500 m telefoondraad met veldtelefoon. Gelet op de boven beschreven lokatie-eisen is dat veel te weinig. Hoewel de radioverbindingen gemakkelijker zijn moet toch, gezien de uitstekende peilmogelijkheden van de vijand, de voorkeur worden gegeven aan lijnverbindingen. En vanzelfsprekend dient er aanvankelijk een ordonnans naar de CP te worden gestuurd totdat de — langere — lijnverbindingen werken, want verbinding moet er zijn.

Beveiliging

Gezien de omvang van de lokatie blijft de beveiliging een pelotonszaak, al zal de csm/ad coördinerend optreden. Uiteraard moet worden gezien of een centraal geregelde wacht mogelijk is. Ieder pelotonslid moet een alarmopstelling aangewezen krijgen, die hij ook in het donker moet kunnen terugvinden. Elke man dient de bij zijn opstelling behorende informatie te krijgen, zoals schootssectoren, belangrijke naderingsmogelijkheden, wie hij, wanneer en hoe, moet waarschuwen, wachtwoorden enz.

Er moet echter ernstig aan worden getwijfeld of deze zaken nog wel in voldoende mate worden beoefend. Ooit is namelijk gesteld dat een hersteller 17 produktie-uren per week moet maken. Door allerlei rechtspositionele en maatschappelijke ontwikkelingen is dat echter onmogelijk geworden. Met veel kunst- en vliegwerk wordt door de commandant gepoogd toch een zo hoog mogelijke produktie te halen. Dat kan alleen door het stellen van prioriteiten, waartoe de VAOV hem trouwens de ruimte biedt. Daardoor worden echter de zaken verwaarloosd die niet rechtstreeks zijn gerelateerd aan het leveren van produktie. Om uit deze impasse te komen zullen andere eisen en prioriteiten moeten worden gesteld.

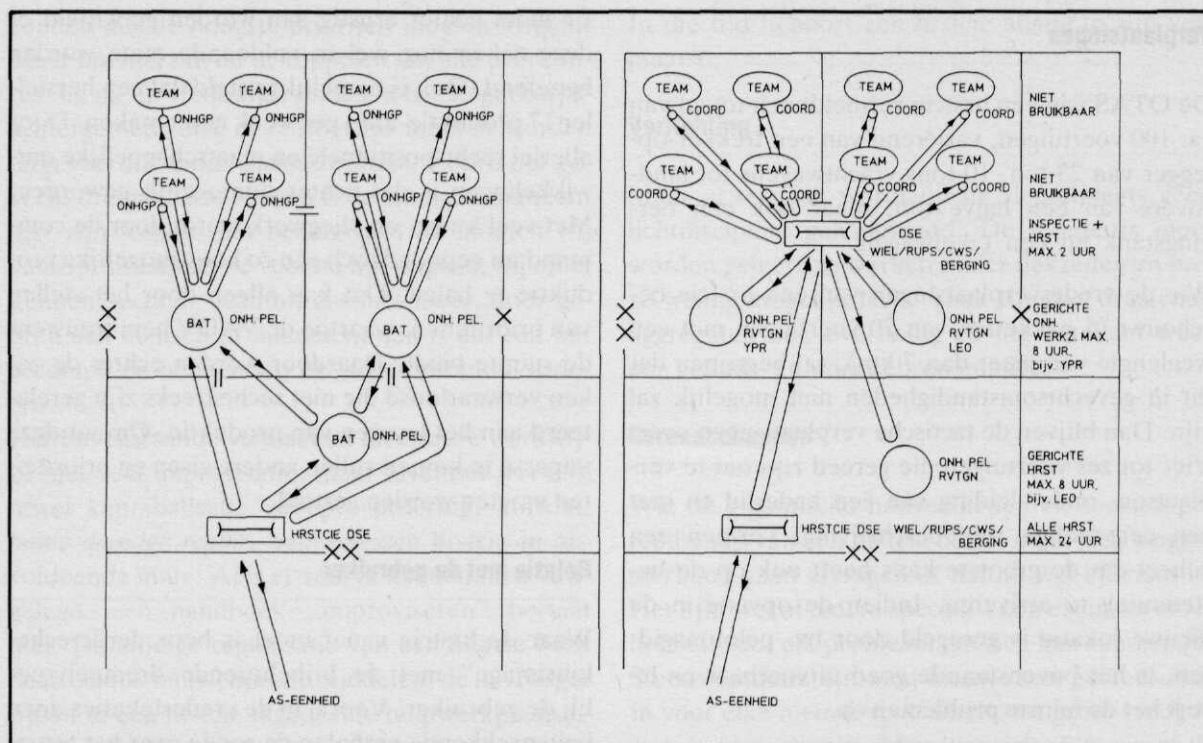
Relatie met de gebruiker

Waar de hrstcie vanaf moet is het „derde-echelonsimage” met de bijbehorende drempelvrees bij de gebruiker. Vooral in de vredeslokatie doen ijzingwekkende verhalen de ronde over het terugsturen wegens smerig zijn, het niet uitvoeren van tweede-echelonsreparaties enz. Een gevolg is dat men, op oefening zijnde, kleine defecten niet meldt maar liever blijft doorrijden; met als mogelijk resultaat dat het defect verergert en uiteindelijk het uitrustingsstuk veel langer niet inzetbaar is dan noodzakelijk zou zijn geweest. Daarbij komt nog dat de slagkracht van een team voornamelijk wordt bepaald door de wapensystemen; een teamcommandant zal daarvan slechts node afstand doen.

Mogelijke verbeteringen

Uitgaande van de hoofddoelstelling in oorlogstijd: beperking van de niet-gebruiksgereedheidstijdsduur is, gezien het bovenstaande, het wachten van de herstellende tot de klant het uitrustingsstuk aanbiedt dus niet juist. Verder blijkt steeds meer dat niet het verblijf bij de hrstcie het leeuwedeel van de *down-time* uitmaakt. Zeer veel tijd gaat verloren alvorens het eigenlijke herstelproces aanvangt; voordat de diagnose wordt gesteld is het uitrustingsstuk vaak al ettelijke (tussen)stations gepasseerd.

Een manier om dat te voorkomen is het hergroeperen van het tweede- en derde-echelonsherstellend potentieel en een andere wijze van inzet daarvan. ▷

Logistieke ondersteuning van de pantserinfanteriebrigade, links de huidige situatie, rechts de in dit artikel voorgestelde

In de voorste lijn zou zo snel mogelijk na uitval van het uitrustingsstuk de diagnose moeten worden gesteld: wat is het defect en hoelang zal de reparatie duren? Daarna moet het defecte uitrustingsstuk worden gedirigeerd naar de plaats waar het kan worden hersteld.

Lichte, korte herstellingen dienen zo mogelijk ter plaatse in de opstelling, maar zeker dicht in de buurt daarvan, te worden uitgevoerd; zwaardere, langduriger herstellingen meer achterin. In ieder geval geldt dat zo snel mogelijk met de reparatie moet worden begonnen.

Om het bovenstaande te kunnen bereiken zullen een inspectieorgaan en een hoofd bedrijfsbureau met directieve bevoegdheden over alle herstel-mogelijkheden ver voorin het brigadevak moeten worden geplaatst. De tweede-echelonsonderhoudselementen zullen moeten worden vereenvoudigd en derde-echelonswerkzaamheden moeten kunnen uitvoeren. De tijdsduur van die herstellingen zal gelimiteerd moeten zijn.

De hrstcie zal moeten worden gesplitst in een vóór- en een achtereenheid. Een vooreenheid verricht de diagnose, de berging, de quick-service en de sturing. (Voor een adequate sturing zal het noodzakelijk zijn dat het bedrijfsbureau op de

hoogte is van de — komende — acties, en wordt geïnformeerd over het verloop van het gevecht). Een achtereenheid zorgt voor de grotere herstellingen en het bevoorradingselement.

Kortom, vóórin het dirigeren van de brigadeherstel-mogelijkheden, achterin het contact met de algemene-steuneenheden.

Tot slot

Na een puntsgewijze beschouwing van het huidige functioneren van een brigadeherstelcompagnie is een mogelijke oplossing voor de geconstateerde tekortkomingen aangedragen. Het moge duidelijk zijn dat er, alvorens e.e.a. kan worden geëffectueerd, nog diepgaande studies noodzakelijk zijn. Dit artikel beoogt niet meer te zijn dan een bijdrage aan de discussie daarover.

Een teamcommandant heeft tijdens het gevecht wel meer zaken aan zijn hoofd dan de behoefte het defecte materieel weer hersteld te krijgen. De logistiek zal die zorg moeten overnemen. Het resultaat van de discussie zal dan ook zodanig dienen te zijn dat tenminste die zorg van de commandanten volledig door de — nieuwe — onderhoudsorganisatie wordt weggenomen.